

1960-ih holokaust se projektuje na sukob između Izraela i Palestinaca. Pošto Izrael vodi rat da spreči ponovni holokaust, u očima mnogih Jevreja holokaust je postao moralni kapital za odbranu Izraela i deo jevrejskog identiteta. U SAD je, naime, bila u toku sekularizacija i raspad jevrejske zajednice. Američki Jevreji postajali su Amerikanci, i bilo je pitanje da li su još uopšte bili Jevreji? Bilo je sve očiglednije da Jevreji moraju svoj identitet da osiguraju na nov, ne više religijski način, da bi izbegli asimilaciju. Jevrejin je onaj ko se bori protiv svog nestajanja, a holokaust je postao idealna odbrana identiteta. Vakuum koji je ostavila sekularizacija sada je ispunilo sećanje na holokaust. Osim toga, 1960-ih ratom u Vijetnamu, ubistvom Kenedija i M. L. Kinga i studentskim nemirima, uzdrman je američki identitet koji je povezivao mnoge Amerikance. Jevreji, crnci, žene i Hispanoamerikanci počeli su se osećati kao zasebne žrtve i bile su ponosne, kada su taj status povezivale sa osećanjem moralne nadmoći koju je obezbeđivala društveno priznata patnja. U ovom periodu su se i mnogi američki Jevreji počeli da osećaju kao zasebna žrtvena grupa, a ne kao deo zbirnih žrtava totalitarizma.

Stvari bi bile jednostavnije da su samo Jevreji instrumentalizovali holokaust. Artefakt holokaust omogućio je trivijalizaciju ljudske katastrofe, jer je uveo iluziju svestrane komunikativnosti i time omogućio resakralizaciju i renacionalizaciju kulture (Schmitt 2001). Nakon nestanka hladnog rata mnoge nacije daleko neobaveznije proglašavaju vlastita stratišta neuporedivim katastrofama koristeći jedinstveni simbol holokaust. Aušvic, Blajburg, Jasenovac, Katin, Srebrenica postaju verzije istog roda holokausta. Teško je prigovoriti tome što uz atribut holokaust svaki konkretni masovni zločin stiče međunarodni značaj i podstiče moralno zgražavanje i otpor. Ali kada stradanje vlastitog naroda postane pravdanje osвете ili providnih nastojanja da se obezbedi politička dobit vladajućih elita – onda Finkelštajnova upozorenja postaju aktuelnija. Holokaust kao konkretni zločin i njegovo isticanje u službi opšte moralne opomene treba razlikovati od holokaust ideologije. Sve je vidljivije u kojoj meri su kolektivne uspomene konstrukcija mnoštva složenih rasprava u medijima. Opsesivna koncentracija na nepojmljivo i neiskazivo s jedne, i sve snažnija ideologizacija i instrumentalizacija sećanja s druge strane, doveli su holokaust u politički, istorijski i estetski sukob između izvornog simbola i šarolikog i izvedenog obeležja (Schmitt 2001). Feljtonističko postvarenje i kičeraž uticali su na otuđenje holokausta od izvornog smisla. Prožimanje prošlosti sa kulturindustrijskom preradom osnova je šoah biznisa. Ovaj paradoks Klausen je definisao rečima: "Dilema izgleda nerešiva. Bez kulturnoindustrijskog posredovanja preživeli i rođeni posle toga ne bi se sećali Aušvica. Ali posletotalitarno društvo stvara oblik sećanja u kom ono što se odista zbilo u Aušvicu iščezava iza kulturnog artefakta 'Holokaust'" (Claussen 1994). Na sličan način i A. Šmit zaključuje da Finkelštajnovu kritiku treba shvati kao reakciju na sve nepodnošljiviju dekontekstualizaciju Holokausta, amerikanizaciju i prelazak sećanja u kič. Ipak pisac je procenio uticaj američkih Jevreja na američku politiku, a potcenio opštu "viktimizaciju" političke kulture, tj. depolitizaciju sukoba preko isticanja sebe kao žrtve (Goschler). Druga strana ovih rasprava je iracionalnija. Politizacija žrtvi nije nigde lišena strasti. Transatlantska kultura žrtve u SAD takođe je lako prešla u opsesiju žrtvama. Svojevremeno se Frojd zapitao mogu li kulture biti neurotične. Očigledno da mogu. Finkelštajn je to pokazao, ali je i njegova prenaplašena reakcija svedočanstvo da je i sam deo iste kulture.